

»Piccolo« in dr. d'Angeli hočeta s tem spraviti nuneija Talianija v nasprotje s škofom in zato je neizogibno potrebno, da se dobi avtentično in verodostojno poročilo o dr. d'Angelijevi avdijenci pri apostolskem nuneiju.

Ako pa »Piccolo« in gosp. d'Angeli nista popačila resnice, ako sta verno poročala, ako je apost. nuneij res obžaloval, da ne more v malenkostni zadevi slovenskih propovedij direktno intervenirati Lahom v prid in ako je obljubil, da se pobriga za stvar, potem moramo proti takemu postopanju slovesno protestovati.

(Zvršetek pride).

Politični pregled.

K položaju. Čim pazneje motrimo sedanje položnje in prizadevanje grofa Thuna, da bi za voženi voz našega parlamenta spravil zopet na pravi tir, tem bolj smo uverjeni, da bi hotel grof Thun — po starih slovečih izgledih — doseči svoj namen na račun skupin desnice, ali še bolj rečeno: na račun slovanskih narodov. Istotako se menda ne motimo, ako rečemo, da grof Thun računa na tradicijsko prijateljstvo in popotrpežljivost teh skupin. Res čudno umevanje bi bilo to dolžnosti, pravice in razmerja med večino in manjšino. Večina naj bi le dajala, manjšina pa — prejemale in naj bi ob prejemaju še jokala, kako grozno slabo se jej godi. Ob taki taktiki grofa Thuna ni čuda, da se čimdalje trdovratneje oglašajo glasovi, da grof Thun snuje za kulisami novo večino in da hoče ugoditi Nemeem ravno v istem vprašanju, ki je sedaj najakutnejše in ki najbolj razburja javno življenje: v jezikovnem vprašanju. Naravno, da taki glasovi vzbujajo vznemirjenje na desni. Sosebno pa v čeških in jugoslovanskih vrstah. Praška »Politik« pravi, da je menenje na desni jako potlačeno, dočim so jeli jugoslovanski listi najnepovoljnije soditi o situaciji, to pa tem bolj, ker menijo, da je prišlo po volji grofa Thuna do tolike nejasnosti med dose danjo večino in vlado.

Naraščajoča nevolja na desni pa menda vendar ni ostala brez utisa na grofa Thuna in njegove svetovalec. Ti krogi so se menda jeli bati, da nekdanja potrpežljivost Slovanov ni več tako zanesljiva, da bi se moglo slepo grešiti na nje račun. In da je grof Thun res zidal svoje kalkulacije na to prijateljstvo, priča nam ravno dejstvo, da je hitro jel tolažiti, oporekati in zatrjevati, da vse ni res, kar se mu pripisuje in podtika, čim se je jel bati, da skupine na desni niso več tista mehka masa, kakoršna so bile nekdanj in kakoršne je postavil grof Thun v svoje račune.

Prvi je finančni minister Kaizl dajal odposlanstvu češkega kluba najpomirljivejših zagotovil ozirom na parlamentariško položnje in je zatrdil še posebno, da ni res, da bi vlada mislila po Veliki noči predložiti jezikovni zakon, prikrojen po želji Nemeev.

Drugi tolažnik se je oglašil v poljskem listu »Czasu«, ki se trudi na vse možne načine, da bi dokazal: da skupine na desni nimajo vzroka za vznemirjenje, da grof Thun niti ne sanja o tem, da bi hotel razbiti sedanjo večino; da mu tega ne dovoljuje že instinkt samohrambe! Takih vnanjih nevarnosti da ni za desnico; pa tudi notranjih ne, ker meni člankar na podlagi svojega — kakor pravi — poznavanja parlamentarnih razmer, da tudi iz razmerja med strankami na desni ne more priti nevarnost za obstanek iste.

Piše namreč: »Premočna je vez, ki so jo spletli dogodki poslednjega leta med nami (Poljaki) in Čehi. Mej tem torej, ko vztrajamo trdno na stališču desnice, pričakujemo popolnim mirom nadaljnega teka parlamentarnega zasedanja«.

Tretji dokaz, da se vladni krogi trudijo, da bi potolažili vznemirjenje na desni, je nastopna brozjavka, ki je došla z Dunaja sinočnemu »Slovenec«:

»Novica, da je poslanec dr. Šusteršič odložil svoj državnozborski mandat, je v vladnih krogih vzbudila neprijetno iznenadenje, ker v teh krogih vlada menenje, da so politični motivi bili dr. Šusteršiču povod, da je odložil mandat. Zaradi tega se mi je zagotavljalo v vladnih krogih, da so vznemirljiva poročila o političnem položaju, katera so zadnje dni objavljali razni časniki, popolno neosnovana. Neres-

nično je namreč, da bi vlada namerala razbiti sedanjo večino desnice. Na razpravi o vladnem programu so zastopniki raznih strank pojasnili svoje stališče nasproti vladnemu programu, vlada sama pa se ni udeležila razprave, ker ona ni vlada kake stranke, vendar pa se vlada s tem ni postavila v nasprotje z desnico, ker je prepričana, da je desnica jedina zmožna pripomoči parlamentu in vladi do pozitivnega dela. Jednako neresnično je, da vlada namerava po počitnicah predložiti zbornici zakon glede uredbe jezikovnih razmer ali da misli celo nemški jezik razglasiti državnim jezikom. Vlada želi namreč, da zbornica za uredbo jezikovnega vprašanja izvoli poseben odsek, kateremu naj se izroče vsi to stvar obravnavajoči predlogi. V tem odseku označi vlada svoje stališče glede jezikovnega vprašanja, jednako pa tudi zastopniki posumičnih strank. Tem potom pričakuje vlada, da se dosežejo pozitivni vspehi glede tega vprašanja.«

Kakor vidimo, se skoraj pokrivajo tolažbe ministra Kaizla v poljskem »Czasu« in v »Slovenec«. Najizraziteje pa so one v poslednjem listu in silijo uprav na odgovor. Ako je vlada prepričana, da je desnica jedina zmožna za pozitivno parlamentarno delo, potem pa naj izvaja tudi posledice iz tega prepričanja: naj postane tudi ona — parlamentarna vlada! Ako želi, da pride do pozitivnega dela, pa naj pripomore k temu s tem, da se postavi na stran onih, ki so jedini zmožni za pozitivno delo! To bi bilo najbolje pomirjenje!

Pomnoženje vojnega brodogva avstrijskega. Poluooficijozni »Fremdenblatt« je izvedel o določilih ukupnih ministerskih konferenc za pomnoženje vojnega brodogva, da poveljnik mornarice, vitez Spaun, vztraja na svojem stališču in trdi, da kar zahteva on, je najmanjše, česar treba Avstro-Ogerska v obrambo svojih interesov na morju. Ni se torej odmaknil od zahtev, da se zgradijo na novo: 5 vojnih ladij, 5 križarjev, 8 ladij za torpede in 60 torpedovk, za kar bi trebalo izrednega kredita 55 milijonov geldinarjev. — »Neue Freie Presse« pa trdi, da je ukupni ministerski svet za polovico skrčil to zahtevo poveljstva vojne mornarice.

Domače vesti.

Uljudnost uradnika na e. kr. okrajnem sodišču. V sodnici za zapuščinske stvari sti se vršili včeraj, dne 6. t. m., dve zapuščinski razpravi. Nekatero priloge so bile pisane v slovenskem jeziku; sodnik pa, ki je vodil zapuščinsko razpravo, izrazil se je zaničljivo proti strankama: »Chi capisci questa lingua, questo xe scritto per tureo, quetro xe scritto per sciaivo«.

Za resničnost jamči stranka, katera nam je povedala.

Sploh pa si pridržujemo, da spregovorimo v kratkem o tem, kako se postopa z našim jezikom na tržaških sodiščih, odkar se je uvela blažena nova procedura. Za danes povemo samo toliko, da na vsem okrajnem sodišču tržaškem ni niti enega sodnika, ki bi zamogel pravilno napisati slovenski odlok, kamo-li slovensko rzsodbo! Daleč smo prišli!

Iz katedralke sv. Justa na Veliki četrtki. Potem naslovom smo prejeli in objavljamo:

Danes sem bil — po svoji stari navadi — na Božji službi v stolni cerkvi sv. Justa. Koli diven prizor! Prevzvišeni gospod škof je vpričo kakih 30—40 duhovnikov posvetil sv. olje. Cerkev je bila natlačena ljudstva. Bilo je tudi mnogo Slovencev. Latinsko mašo so prepevali jako lepo dijaki našega škofijskega konvikta. Jeden njih je orgljal prav dobro. O grda lažnika »Piccolo« in »Indipendente«, ki sta trdila, da je cerkev vedno prazna in Božja služba tiha! Vrli dijaki zaslužijo posebno pisanko, ker so se v kratki dobi naučili tako lepo peti in so milostljivemu škofu pomagali iz zadrege, nam pa in sebi služili v čast! Njih petje pa je tudi pristojniši v cerkvi, nego ono »kapele civike«. Poslednja naj se le raje producira v — gledališču!

Pojutrnjem bo pri sv. Justu slovesna procesija »vstajenja«. Ker se laška gospoda kujajo, pa pridite ti naše slovensko ljudstvo v tem večem številu in udeleži se obhoda! Pa pridite tu Vi gospodje občinski zastopniki slovenske narodnosti — pridite in se uvrstite med prave

vernike! Na mestu župana pa pojdi za milostljivim škofom, ti starina in voditelj naš, naš Nabergoj, in diči naj Te križee Fran Josipovega reda! Laška gospoda je obrnila katedralki hrbet, mi Slovenci pa se povrnimo v njo!! Opazovalec.

Reformacija v škedenjski cerkvi. Iz Škedenja nam pišejo: Zdi se, da za Rojanom je prišel na vrsto Škedenj in da početje župnika Juree hoče posnemati tudi naš Škedenjski župnik Ivan Kavalič. O sedanjih razmerah, ko je naš izmučeni slovenski narod kar v javnosti obsojen na smrt, katerega naroda sin je tudi naš župnik, pričela se je tudi v naši cerkvi graditi obtožnica istemu. In tej obtožnici naj bi sledila sodba: ali v smrt, ali — prognanstvo! Seveda: naš župnik postopa jako politično; ne tako naglo kakor Jurea v Rojanu; toda vrli čuvaji svojega milega jezika, med karerimi bi moral stati tudi naš župnik, ne zgrošajo še tako previdnega postopanja.

O šolskih mašah se je pelo navadno v slovenskem jeziku. Tudi zadnji dan šolskega leta 1897. se je pelo pri maši v tem jeziku. Nesramni »Piccolo« je prvi utaknil svoj židovski nos v katoliško Škedenjsko cerkev in je obžaloval, da se je ob zvršetku šolskega leta pelo v slovenskem jeziku. »Piccolove« solze niso bile zastoj: ob začetku prih. leta bila je tiha maša brez petja, čeprav se je nanzanilo v nedeljo popred, da se bode pelo v slovenskem jeziku: »Pridi sv. duh«.

Seveda to oznanilo v cerkvi je bilo le pesek v oči, da bi ne opazili župljani, da se hoče odpraviti slovensko petje. Toda, ko je šlo v prvo dobro, sedaj hajd korajžno naprej, da ne bode evilil židovski »Piccolo«.

Dne 4. oktobra, v imendan Nj. Vel. cesarja, bila je navadno šolska maša se slovenskim petjem. Letos dne 4. oktobra pa sploh ni bilo šolske maše t. j. učenci in učitelji niso prišli k maši. Že to samo na sebi je žalostno. Prvič je bilo to nepatrijotično, ker se ni dala šolski mladini prilika, da se udeleži cerkvene slavnosti v čast presv. cesarju, očetu naše monarhije. Po taki vzgoji se ni čuditi, ako tudi med mladino pojema domoljubni čut. Tako se podi mladina iz cerkve, kar je židom seveda prav po volji. Najlepša med lepimi je pa ta-le točka reformacije. Dosedaj se je vedno pel »pasijon« v slovenskem jeziku. Minole evetne nedelje pa se pasijon sploh ni pel. Raje nič, nego slovenski! Torej tudi pasijon je obsojen radi slovenskega jezika; ne vemo pa: ali na izgon, ali na smrt?! Bodočnost pokaže to. Da bi pa nihče ne slutil poprej, se je odredilo v naglici med službo božjo, da se ne sme peti pasjon. Ni čuda, da je bilo ljudstvo iznenadeno najneprijetneje ter radovedno povpraševalo zunaj cerkve in doma: čemu ta novost? A kmalu so razumeli vsi, kam pes tačo moli.

Radovedni smo, ali se bo pel »pasijon« na Veliki petek? Radoveni smo tudi, ako bode še kaj novega te praznike?! Za sedaj dovolj. V kratkem Vam sporočim še marsikaj.

Deputacija iz Istre. Minolo soboto se je predstavila gospodu namestniku grofu Goëssu deputacija občine Volosko-Opatija županom dr. om Štangerjem na čelu. Gospod namestnik je vsprejel deputacijo jako dobrohotno in se je dlje časa najprijazneje razgovarjal z županom drom. Štangerjem.

Vsemožni Don Peter Corà. — Ko je pobral ta vsemožni gospod svoje šila in kopita v Trstu in jih je nesel na Tirolsko v Inomost, govorilo se je v tukajšnjih uradniških krogih, da se gospod Corà povrne v Trst, a ne kakor viši komisar, temveč kakor poštni tajnik, ali poštni svētnik. To da so mu obljubili italijanski poslanci. Da vidimo sedaj, da-li je bila ta govoreca resnična in da-li imajo italijanski poslanci res toliko moči!

Ženski podružniel sv. Cirila in Metoda sta darovala, ker se nista mogla udeležiti koncerta dne 2. t. m., gospa Slavica 2 kroni, g. Janko Knavs 2 kroni.

Obšinske dopolnilne volitve v Ljubljani. se bodo vršile letos dne 25., 27. in 29. aprila.

„Soča“ „Edinost“. — Zadnja »Soča« piše: Naša mila tržaška sestrica je napravila po vzgledu »Soče« važen korak v svojem življenju. Kakor je životarila »Soča« in se ni mogla više povspeti, ker je bila vklenjena v železne spono tujih tiskarjev, takó se je borila tudi naša vrla sestra »Edinost« z življenjem in smrtjo. Kakor pa si je opomogla »Soča« s svojo tiskarno, v kateri se svobodno premiče po želji in potrebi in kjer ima na razpo-

lago vse pogoje in ugodnosti za dalji razvitek, prav tako je bila tudi »Edinosti« lastna tiskarna prvi neizogibni pogoj, ako se hoče otresti morečega životarenja in napredovati s potrebnimi časa.

In izpolnila se je vroča želja tržaških rodoljubov! V soboto 2. t. m. je izšla »Edinost« v svoji tiskarni, pomlajena po obliki in oevrščena po vsebini. Lična tiskarna v ulici Carintia št. 12. je nastala s podporo teh le gospodov: Kalister Fran, Gorup Josip in sin Kornelij, Truden Miha in Ante, Šabee Ivan in Mankoč Ivan. S primernimi svotami so se pridružili tudi gg. Goriup Ivan, Stepančič Gračijan, Vatovec Ivan, Klemene Jakob, Kranje Josip in Drašček Edvard. Slava jim! Stori-li so veliko, imenitno narodno delo! Hvaležnost naroda jim bodi plačilo!

Prvi dan v novi tiskarni je napravila »Edinost« velik skok naprej, namreč, da izhaja odslej po dvakrat na dan za ceno 21 gld. Naročnikom zunaj Trsta bo zadoščalo po večjem le večerno izdanje za 12 gld. Kdor pa ljubi posebno novice iz Trsta, naj si naroči tudi jutranje izdanje (izhaja ob 11. uri) ali pa samo to, ako ne zmore obojega.

Priporočamo »Edinost« prav toplo vsem rodoljubom po Goriškem. Iz nje izvedo vse svetovne novice prej, nego iz katerihkoli drugih dnevnikov. Mi pa se odkritosrčno veselimo tega važnega napredka v narodnem življenju primorskih Slovencev! Slava!

Riceijev „Vsmili se“ (Miserere), katerega je pel mešan zbor pevskega društva »Adrija« v Barkovljah minole nedelje v tamošnji župni cerkvi, pod vodstvom društvenega pevovodje, g. Hrabr. Ražema, izvel se je (razun par malih odpustljivih nedostatkov) nepričakovano dobro, kakor so se izrekli tudi nekateri veščaki v petju. Žal, da je ravno ob istem času jel vlivati močan dež, kateri je gotovo marsikateremu preprečil namero do užitka velikega, lepega, v srce segajočega, 40 minut trajajočega glasbenega umotvora, ki gotovo blaži vsacega človeka, ako je le količkaj dovteten za lepote glasbene umetnosti.

Riceijev: »Usmili se« ponavljalo bode društvo »Adrija«, kakor smo že omenili v eni prejšnjih številčk našega lista, na Veliki petek, po 8. uri zvečer, vsled česar zopet opominjamo pobožne vernike in posebno prijatelje lepega petja, naj nikar ne zamude te lepe in redke cerkvene pobožnosti, ki je tem pomenljiveja za naše tržaško okolišanske razmere, ker se v barkovljanski cerkvi vsi cerkveni obredi vsega velikega tedna vršijo v našem slovenskem jeziku! V tem jeziku se je in se bode izvajal tudi Riceijev »Vsmili se!«

Mi skoro res ne vemo, ali naj bi zavidali Barkovljane ali naj bi jim čestitali. Med tem, ko se tu v mestu in celo v predmestjih bije dan na dan ljuti boj le radi nedolžne slovenske propovedi, se v Barkovljah pojejo in opravljajo vsi velikotedenski cerkveni obredi izključno v slovenskem jeziku. Res ne moremo reči drugače nego: Srečno, presrečno si še ti barkovljansko ljudstvo.

Vrlemu mešanemu zboru pevskega društva »Adrija«, kakor tudi njega požrtvovalnemu pevovodju moramo le čestitati na takem uspehu.

Vam voditeljem naroda pa kličemo: Čuva jte sosebno v cerkvi svoje prastarine in ne dopuščajte nikdar, da bi se jih dotikala kruta roka sovražnikova!

Tako je prav! — Oni krčmar pri Sv. Ivanu, ki je rojen Slovenec in ki je glasoval o zadnjih volitvah za Mauronerja, životari še sedaj. Jaz nisem šel več v njegovo krčmo, a ljudstvo pripoveduje, da se vse ogiblje njegove krčme in štacune. Tudi v cerkev da ne zahaja. Jeden krat se je izrazil celo, da vzame dva postrežeka za botra, ko dobi novorojenčka. Čudno, da ne pokliče Mauronerja! Da, da, Judež Iskarjot se je obesil, ko je prodal svojega Gospoda. Ta krčmar pa se ogiblje nas. a ljudstvo prezira njega. Za delo zaslužno plačilo.

Noče!! Je-li mogoče, da mali 4—5 letni paglavce vkaže svoji materi? Ne, porečete, to ni mogoče, toda naše (nekatero) matere so povsem drugzega menenja o tem vprašanju. Imamo tisoče mater, ki se izgovarjajo češ: jaz in mož govoriva vedno slovenski, ali kaj hočete — otroci — nočejo!! Poznam družine, ki se kažejo narodne, toda njihov otroci »nočejo« govoriti slovenski! Mar naj jih ubijejo — ako nočejo pa nočejo! To so odgovori, katere dajejo taki slepi stariši, onim, ki jih pouču-

jejo, kako da bi morali postopati. Povod tem vrsteam je dala deklica kakih 17 let. Vprašal sem jo, zna-li slovenski? na kar mi je odgovorila: »Oče in mati sta Slovenca — jaz pa niti ne razumem njunega ali prav zaprav svojega materinega jezika!! Kriva pa nisem jaz, ampak stariši, ki me niso naučili, niti mi niso dali vsaj prilike, da bi se bila naučila!! Sedaj znam en sam jezik, a še tega le na polovico! Vprašal sem jo, kaj da bode, ako pozabi še ta edini jezik?! Ona mi je odgovorila na to: »Bodem pa lajala!!« Stariši, popravite kar ste grešili, ker vaša odgovornost je velika. Vaši otroci Vas bodo preklinjali še v grobu za vaše nespačetno revnanje proti njim. Prvi naj bode materini jezik in ko znajo tega, potem naj se uče, ako treba, tudi turško! Tudi to jim gotovo ne bode škodovalo. Ne izgovarjajte se, češ: otroci nočejo govoriti! To je grdo od vas in le pomilovati vas mora vsaki pameten človek! S tem kvarite otroke, ker jim dajate potuho, za kar vam pa gotovo ne bodo hvaležni, ko pridejo do pameti in bodo občutili škodo vsled neznanosti v jeziku, ki ni le njihov materini jezik, ampak tudi važen deželni jezik! Preklinjali pa Vas ne bodo samo otroci, ampak preklinjal vas bode tudi narod, kateremu ste ukradli svoje hčere in sinove! Oče.

Kdo je storil to? — Od Dreherjeve pivovarne do cerkve pri sv. Ivanu so neznan ničvredneži pobili vse plinove svetiljke. Ko je okolu 2 ure popolnoči neka ženska, bivajoča začetkom ulice S. Cilino, čula razbijanje in je odprla vsled tega okno, videla je, kako beži nekaj oseb proti mestu.

Izključeno ni, da se bode drznil »Piccolo« napadati okolišane radi tega čina, in jih obdolževati že v naprej, predno pojasni stvar uvedena sodna preiskava.

Kolikor poznamo stvari in osebe, bi stavili svojo glavo, da so bili dotičniki najeti.

Italijani v Istri. — Prijatelj nam piše: Ko sem služil v brambovškem oddelku v Pulju, prepričal sem se na lastne oči, da nobena kompanija ni imela niti deset Italjanov in še ti so znali Hrvatsko. Ko mi je stotnik naročil, naj povem ljudem, kar je razložil on, v njihov lastnem jeziku, tedaj sem govoril slovenski. Naj služi ta mala notica v dokaz, kako umetno je sestavljena italijanska večina v zastopih istrskih.

Da je to resnično do pičice, potrjujem svojo častno besedo.

Garibaldi in Vittorio Emanuele. — Piše se nam: Pred kratkim sva bila s prijateljem v neki hiši. Stene so bile odičene slikami Garibaldija in V. Emanuela. Še živeča mati in ranjki oče sta bila trda Slovenca. Odrasli otroci govore še precej dobro slovenski. Ko sva šla s prijateljem proti najinemu domu, vprašal me je ta začuden: »Si-li videl one slike?« »Da« sem odvrnil. »Meni ne gre v glavo, kako morejo ti ljudje, ki nimajo niti kapljice italijanske krvi v sebi, delati tako« — je modroval prijatelj. Jaz sem mu rekel na to: »Poglej! ti otroci so hodili v laško šolo. V šoli so se seznanili z laškimi otroci, z laškimi družinami in navzeli so se laškega duha. Povej mi, ali bi bili oni takega mišljenja, ko bi bili hodili v slovensko šolo, ako bi se bili seznanili s slovenskimi družinami?« »Ne, nikakor ne, nikdar« — je odvrnil on žalostno, »ostali bi bili Slovenci, kakor sva midva«.

Šole in zopet šole naj nam dajo, ako hočejo imeti v Trstu avstrijsko mišljenje!

Dobro mu jo je zasolil. — Pišejo nam: Ko je bil sklican vodja socialnih demokratov g. Kristan shod pri sv. Ivanu pri Trstu, ustal je ob zvršetku Kristanovega poročila naš domačin, Stanko G , ki je rekel med drugim: »Poslušalci! Za to, kar vam porečem jaz, nisem plačan od nobenega (sodrug Kristan je protestiral), meni ne da nikdo ni pol novičca za moje besede, jaz si pošteno, žaljavimi rokami služim svoj črni kruh.« G. Kristan je skočil po konci in protestiral proti takemu govorjenju in zatrdil, da ni plačan od nikogar. (Klic: Od Judov!) Tudi zaključek govora našega priprostega delavca ni bil popolnoma po godu, kajti zaklical jim je: »Slovani se boré od nekdat za pravico, na naši zastavi je zapisano: Pravico vsem! Ko Slovan premaga svoje sovraže, tedaj zasije luč pravice vsem tlačeniim, zasije pravica tudi nam delavcem! Zato kličem iz dna svoje slovenske duše: In rešitelj bo Slovan!«

„Nisem Slovenka, ampak Kranjčica“, odgovorila mi je neka gospica v nekem večjem kraju na Gorenjskem, ko sem jo vprašal, da-li je Slovenka? Mene je kar osupnil tak odgovor, ker navajen sem v naši tržaški okolici, ako vprašam kako priprosto perico, kaj je ona, da mi navadno odgovarja vsa ponosna: »Slovenka sem.« Ako primerjam ono gorenjsko gospico, ki je bila — naj bo to povedano mimogredé — tudi izobražena, našim priprostim, neizobraženim dekletom, priti moram do žalostnega zaključka, da so po nekod na Kranjskem gledé narodnega ponosa, gledé narodne zavesti, gledé narodne vzajemnosti — za nami. Tu v naši vprašani deklici, da je Slovenka, a na Kranjskem se ne zaveda tega izobražena gospica, dasi govori popolnoma pravilno: slovensko, nemško in francosko, po vrhu pa igra še na glasovir in zna spremljati to igranje jako lepo glasbeno izobraženim glasom. Kaj hočemo, tam iščejo klerikaleev in liberaleev, za Slovence jim pa ne ostaje časa!

Vse drugače se mi je pa pripetilo na Štajerskem v mali vasici blizo Vranjskega. Na dotično vprašanje sem dobil odgovor: »Slovenka sem, naročena sem tudi na »Slovenko« in čitam jo prav rada.« — Da bi jo videli, kako me je poslušala, ko sem jej pripovedoval o naših tržaških razmerah! Kako jo je bolelo, ko sem ji pripovedoval o krivicah, ki jih trpimo. Tolažila me je s tem, da mi je rekla, da tudi njim se ne godi dosti bolje od strani Nemcev.

Na Štajerskem je narodna zavest, ker se tam ljubijo »liberale« in »klerikale«. Oni in mi poznamo naše nasprotnike, na katerih strani je vse židovstvo. Iz sredine Slovenije pa prihajajo v svet novice o »klerikaleih« in o »liberaleih«, le o nevarnosti od strani židovstva ne vedo tam ničesar! In posledice takih prizorov? Nekdo.

Občinske volitve v Oprtju. — Pišejo nam od tam: Izvolite sprejeti v Vaš cenjeni list par podatkov v označenju zadnjih občinskih volitev v Oprtju. Naši možje so bili na okr. glavarstvu v v Poreču s prošnjo, da naj isto dopusti tudi tri naše stranke kakor zaupnike na volilni komisiji, kar se jim je tudi obljubilo. Toda možje so obračali, podeštati pa je obrnil. Podeštati, kakor tvoritelj volilne komisije, ni hotel sprejeti nobenega predlaganih, ampak je vzel jednega moža, glede katerega se je osigural že v naprej, da mu ne bode kalil vode, in da se bode tako ložje lovilo ribice. Kako so ga pripravili! Neki Timeus (desna roka podeštatorva) mu je poslal reči, da ako hoče, bode sprejet v komisijo, dobi poleg pripadajoče mu plače (dva gld.) kakor člen komisije, še deset gld. nagrade s pogojem, da bode delal v komisiji za Italijane. Mož je bil koj zadovoljen, češ: Bašt, da mi jih bodo res dali. Rečeno, storjeno. Mož je bil člen komisije zato, da je na vse nezakonitosti molčal! Ta mož je bil do zadnjih volitev prvak slovenske stranke. Denar je pač sveta vladar. Verujemo, da so mu res dali nagrado, saj je storil kakor so mu zapovedali. Zastoj ni prestopil v nasprotno stranko.

Slovenska stranka je vložila seveda utoke proti nekaterim nezakonitostim, rečem proti nekaterim, ker vse krivice ji niso in jej ne morejo biti znane. Na zvršetku (za skrutinij) so izgnali naše vse iz volilne dvorane in se — zaprli! Pogled v volilni zapisnik je bil našim nemogoč. Podeštarija je napravila prepise vseh rekurzov slovenske stranke proti občinskim volitvam in jih razdelila med svoje kaporjone, da se iz njih norčujejo. Tako je rekel Antonaz, da dva rekurza sta še nekoliko, a tretji, da je za r. . . obrisati. — Neki Pavletič je nesel kazat rekurze na Livade k Ant. Matjašiču v gostilno ter se tam norčeval iz njih. To je uradna tajnost italijanskih podeštarij. Kaj bi se zgodilo, da bi tako storila kaka slovenska občina? Gotovo jo razpuste drugi dan.

Kranjska hranilnica. Iz ljubljanskih listov posnemamo, da je ta zavod v minelem letu razdelil vsega skupaj 85.000 gld. Rezervni zaklad znaša 4.193.844 gld., hranilni zaklad pa 34.118.106 gl. 19 nč.

To so ogromne svote za deželo, kakoršna je Kranjska. In človeku je, da bi se zjokal na tej žalostni strani naših razmer. Dežela Kranjska je po 95% slovenska in slovenski so milijoni, ki so nagromadeni v kranjski hranilnici; od slovenskih žuljev prihajajo čisti dobički, iz katerih se na leto deli blizo 100.000 gld. A vlagatelji teh svot nimajo nobene pravice v tem društvu in nikakega

upliva o določanju onih, ki vodijo društvo in razdeljujejo denarje! To društvo je zasnovano tako, da se načelnostvo popolnoma samo kakor hoče: nemškutarški odbor pozivlja vsakokrat zopet novih nemškutarjev med-se. Tako je nemški klik zagotovljeno večno gospodstvo v velikem denarnem zavodu, sezidanem na — slovenskih žuljih. Od todi prihaja, da tišočki slovenskih denarjev služijo pomembnejšim namenom. Tako misli kranjska hranilnica n. pr. potrositi par stotisočakov za — gradnjo nemškega gledališča v Ljubljani! Slovenska kulturna podjetja pa dobivajo po kako drobtinico, da tem bolestanje občutimo vso ironijo teh abnormalnih razmer, ob katerih se morejo Nemci bahati, da sta inteligencija in kapital v njihovih rokah. Glede inteligencije so že odgovorile »Novice« nedavno temu dokazom, da med kranjskimi Nemci in nemškutarji ni prav nobene duševne produkcije; kar pa se dostaje kapitala, nam pravijo milijoni kranjske hranilnice, da ta kapital ima svoj vir v — slovenskih žepih!!

Zblaznel je 42letni Italo Mazzaroli. Istega je opazovalec Treves večeraj odvel v bolnišnico. Mazzaroliju se je mešalo že nekaj dni.

Neki kolesar, ki je vozil v ulici Manzoni, je dal sicer znamenje z zvončkom, ali neka gospod in gospa, ki sta korakala pred njim, se nista mogla ogniti o pravem času, marveč se je gospa obrnila v isto stran, kamor je zasukal kolesar svoje kolo. Tako sta trčila skupaj; zadeta gospa je padla na tla in se je opraskala nekoliko. Njen soprog se je hudo razjutil in je začel mahati s palico po kolesu, katerega je pokvaril na ta način. Ker jim ni bilo mogoče, da bi se poravnali sami, so šli vsi trije na policijski komisariat, kjer so naveli vsak svoje pritožbe.

Sodbo v tej stvari izreče sodišče.

Povožen. Na trgu pred štacijo je bil sinoči povožen 59 letni Anton Selan. Voz je ga je ranil precej ne desni nogi in na obrazu. Zdravnik na zdravniški postaji, kamor je bil prenešen, mu je obvezal rane.

Požar. Sinoči ob 8. uri je vsakdo že od daleč zapazil valeči se dim in med istim švigajoče iskre in tudi plamen. Unel se je ogenj v lopi v ulici Belvedere, v kateri je imel svojo delavnico vozar Rebol. Ogenj se je razširil in ojačil hipoma tako močno, da bi bil ves napor gasileev popolnoma brezuspešen, če bi bili hoteli pogasiti ogenj, marveč so morali porušiti streho lope in delovati na to, da se ogenj ne razširi.

Ogromnemu občinstvu, ki se je nabralo hipoma, je branila kompanija vojakov, da se ni moglo približati ognju. Za red je skrbelo kakih dvajset redarjev. Da-li je in kdo kriv požara, to še ni znano.

Tatvine. Ivan Bassi, Ivan Lipicer in Fran Serpo, vsi trije v starosti 18 let, so bili večeraj aretirani, ker so na sumu, da so oni trije ukradli v stanovanju Ivana Vekjet iz Sv. M. Magdalene zgornje hšt. 302. dne 30. marca za 69 gld. 50 nč. zlatanine in družih reči, in 2. t. m. Uršuli Ivančič iz ulice Tesa dvojce srebrnih prstanov in 50 novč. drobiža.

Delavec Ferdinand Z. iz Sežanskega okraja je bil večeraj aretiran, ker je imel pri sebi pol kgr. najfineje čokolade N. Lejet. Čokolado je ukradel med delom v tvornici N. Lejet. Tudi na njegovem stanovanju je imel za kakih 21 gl. ukradene čokolade, sladkorja in moke.

Med sprehajanjem po Korzu je zmanjkala Antonu Boniciolli žepna ura in verižica.

Sinoči je zmanjkal Virginiji B. mošnjček, v katerem je imela 4 napoleone, jeden petak in 2 gld.

Loterijske številke izžrebane dne 6. t. m.
Brno: 13, 82, 63, 57, 22,
Insbuk: 43, 41, 90, 59, 3.

Koledar:

Danes v četrtek 7. aprila: Herman, sp.
Jutri v petek 8. " : Albert, škof.

Solčni: Izhod ob 5. uri 22 min. **Lunni:** Izhod ob 8. uri 12 min.
Zahod " 6. " 43 " Zahod " 4. " 57 "

Ta je 15. teden. Danes je 96. dan tega leta, imamo toraj še 269 dni.

Zadnje vesti.

Dunaj 7. Danes se je vršil na dvoru po Njegovem Veličanstvu obred umivanja nog 12 starčkom. Navzoči so bili nadvojvode, nadvojvodinje, ministri, poveljnik mornarice, mnogi državni in

vojaški dostojanstveniki. Ker cesarice ni na Dunaju, se ni vršilo umivanje nog starkam, vendar je tudi dvajset njih dobilo navadna bogata darila.

Dunaj 7. Glede kreditov za pomnoženje vojne mornarice javljajo »Fremdenblattu« iz Budimpešte: Na ukupnih ministerskih konferencah se je doseglo sporazumljenje tudi glede načrta za pomnoženje vojnega brodogoja, kakor ga je predložil poveljnik mornarice baron Spaun. Če tudi so se uvaževale poteškoče, povdarjene od obeh fin. ministrov, vendar zatrjajo od dobro poučene strani, da ni res, da bi se bila zahtevana svota skrčila na polovico.

Dunaj 7. Na shodu uradnikov, ki se je vršil večeraj, je prijavil predsednik, da se je obrnil do ministra za železnice s prošnjo, da bi državni uradniki tudi na privatnih železnicah dobivali vozne listke po znižani ceni. Minister pa je odgovoril, da je nasprotnik vsakemu privilegiju in da o prvi priliki odvzame državnim uradnikom poboljšanja, ki so jih oni uživali na državnih železnicah. Zbor je vzel na znanje po prijavo glasnim vskliki nevolje.

Peterburg 7. Car Nikolaj je doposlal po adjutantu višega prokuratorja sv. sinoda svoje častitke siro-kadejskemu škofu Marjomanu, ki je štirim drugimi duhovniki in s 15 tisoči Sirokadejev prestopil k pravoslavlju.

Peterburg 7. Premikanje ledu na Neví se je pričelo večeraj.

Madrid 7. Sedaj je zopet nekoliko nade, da se ohrani mir med Španjsko in Ameriko. Glasi se, da se je našel način za premirje z ustaši na Kubi. Čim se potrdi ta vest, proglasi se jutri ali pojuteršnjem dotični dekret.

Madrid 7. Za danes ali jutri se pričakuje razglas kraljice regentinje, katerim se privoljuje premirje na Kubi. Glasom vesti iz Novega Yorka se je prečitavanje poslanice Mae Kinley-a odložilo za to, ker je poslednjemu najresneja volja preprečiti vojno. Oficijelno se odloženje opravičuje s tem, da je generalni konzul v Havani zaprosil, naj se prečitavanje odloži, dokler ne bodo na varnem vsi Amerikani, ker bi se bilo sicer bati hudega za iste. Resnični uzrok za odloženje pa je ta, da je predsednik Zjedinjenih držav prejel v zadnji hip novih predlogov od kraljice regentinje Španjske.

Trgovinske vesti.

Budimpešta. Pšenica za sept. 9.24—9.26. Pšenica za spomlad 1898. 12.67. do 12.69. Oves za spomlad 6.82—6.84 Rž za spomlad 8.60 do 8.62. Koruza za maj-juni 1898. 5.27 do 2.28.

Pšenica: ponudbe slabe, povpraševanje malo. — Prodaja 20.000 meterskih stotov. Vreme: mrzlo
Havre. Kava Santos good, average za april 35.25 za avgust 35.75 frankov za 50 kgr.
Hamburg. Santos good average za mesec maj 29.25 za juli za september 30.— za december 30.50

Dunajska borza 5. aprila 1898.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	102.25	102.25
" " v srebru	10.195	102.—
Avstrijska renta v zlatu	121.65	121.80
" " v ktonah	102.10	102.20
Kreditne akeije	354.50	354.25
London 10 Lsr	120.45	120.45
Napoleoni	9.53	9.53
20 mark	11.75	11.75
100 ital. lir	44.95	45.95

AITE & ZADNIK
V TRSTU,
via Nuova, vogel via S. Lazzaro 8.

TRGOVINA
TKANIN IN MODE.

Velika zaloga
moških in ženskih stof za vse letne sezone.
Velik izbor
plaht, zagrinjal ter vsakovrstnega perila.

Zaloga drobnarije za šivilje, krojače in kitničarke. — Veliki izbor perkala in satina v najnovšem risanju.
Sprejemajo se naročila moških oblek in perila po meri.

GENE NIZKE.
Za mnogobrojni obisk se priporočata udana
AITE & ZADNIK.

Naznanilo !!

Podpisani naznanjam, da imam lastno zalogo in delavnico različnega obuvala v hiši ljudske šole nasproti cerkve sv. Petra, po domače »pri Pepetu Kraševcu«. Postrezam z vso točnostjo in po najnižjih cenah.

Sprejemam in izvršujem vsako naročbo na drobno in na debelo. Udani

Josip Stantič.

Mehanična delavnica
ANTONA SKERL-A V TRSTU,
Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

Zaloga originalnih šivalnih strojev „Adria“ iz Budimpešte in koles iz najbolj slovečih notrajnih in inozemskih tovarn.

Šivalni stroji se garantujejo pet let, kolesa eno leto.

Izvršujejo se poprave šivalnih strojev, koles, motorjev na plin itd.

Delavnica za briljantno nikiiranje.
Zaloga vseh pripadkov za kolesa in šivalne stroje.

Postavljanje in popraviljanje električnih zvoncev.
Prodaja — menja — najem koles.

Vsakovrstna popraviljanja in naročbe izvršujejo se najnatančneje, brzo, po nizkih cenah.

TISKARNA GUTENBERG
filijalka ces. kralj. universitetne tiskarne „STYRIA“
Sackstrasse 13 GRADEC Sackstrasse 13

Tovarna za obrtne in Conto-knjige.
(Sistem „Patent Workmann Chicago“)

Raztirni zavod in knjigoveznica.

Priporoča se za prijazne naročbe s zadržilom primernih cen in točne postrežbe.

IZDELOVALNICA VSEH TISKOVIN,
Časnikov, rokovtorov v vsakem obsežju, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavilkov z napisom, naslovnih listkov, jedilnih list, vabil itd. — Bogata zaloga glavni-, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture, Debitoren, Creditorov, Cassa-knjig, Strazza, Memoriala, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjčnih, časo-zapadlih in knjig za kopiranje, vseh pomožnih knjig, raztirnega (črtanega) papirja, svilenega papirja za kopiranje, listkov iz kavečka za kopiranje, skledic za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljna pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika:
ARNOLDO COEN v TRSTU, v ulici delle Acque št. 5.